

Denk op wereldschaal, handel lokaal!

Programma 2022 - 2026

GroenLinks Bodegraven-Reeuwijk

De problemen waar we vaak over horen zijn ver weg. In Bodegraven-Reeuwijk is geen oorlog en er zijn ook geen bosbranden. In ons dorp zijn we wel bezig met het afval waar we voor moeten betalen om het weg te brengen en of de 'kaasexperience' er moet komen. In het programma van GroenLinks willen we dat 'ver weg' en 'dichtbij' samenbrengen. In ons dorp hebben we ook last van de gevolgen van het veranderende klimaat. Ook komen er in ons dorp vluchtelingen wonen. En door de bodem in onze gemeente ontsnapt veel broeikasgas. De gemeente kiest welke problemen we aanpakken. Daar wordt het wonen in de gemeente beter van. Ook de wereld wordt hier dan beter van. De Verenigde Naties hebben een idee om alle belangrijke punten te benoemen om de wereld te helpen om beter te worden. Zij noemen dit duurzame ontwikkelingsdoelen. Het zijn er 17. Wat GroenLinks belangrijk vindt om het beter te maken in ons dorp staat in die 17 punten opgenomen. Jij kunt nu lezen en kiezen of je deze punten ook belangrijk vindt. Als je het ook belangrijk vindt dan kun je op ons stemmen op 16 maart.

Meer lezen: [De Global Goals in het gemeentelijk beleid](#)

Goede levensstandaard

Ook in onze rijke gemeente zijn mensen afhankelijk van voedselhulp. Dat zijn niet alleen mensen met een bijstandsuitkering, maar ook mensen die werken tegen het minimumloon, die alleen AOW krijgen, die een nulurencontract hebben of in schijnzelfstandigheid werken. Dat kan en moet anders. GroenLinks kiest voor een samenleving waarin de welvaart eerlijk gedeeld wordt. Een samenleving waarin je kunt rekenen op hulp als je schulden hebt, je werk verliest of op straat komt te staan. Voor een samenleving waarin geen kind in armoede opgroeit en waarin we uitgaan van vertrouwen in plaats van wantrouwen. Kortom: een samenleving die een toekomst biedt voor iedereen.

- betaalbare huisvesting
meer lezen: [zo maken we wonen weer betaalbaar](#)
- betaalbare energie
meer lezen: [gemiddelde energierekening](#)
- extra aandacht voor schuldhulpverlening en goede kwijtscheldingsregelingen
meer lezen: [wat werkt bij aanpak armoede en schulden](#)

Meer welzijn, gezonde dorpen en wijken

Net als geld is ook gezondheid niet gelijk verdeeld. Dat is internationaal zo, maar ook nationaal en op gemeentelijk niveau. Mensen met weinig inkomen hebben vaak een slechtere gezondheid. Dat gaat vaak samen met slechter werk, een ongezonde leefstijl en minder welzijn. Tijdens de coronacrisis zagen we wat dat betekende: meer ziekte en meer sterfgevallen. GroenLinks wil weer gezonde wijken, waar mensen elkaar kennen en helpen. Gezondheid en welzijn hangen samen met hoe je woont, waar je werkt en wie je burens zijn. Goede voorzieningen voor cultuur, sport en vervoer spelen daarbij een grote rol.

- integrale, snelle hulp voor jongeren in de eigen omgeving
meer lezen: [wat is integrale jeugdhulp?](#)
- wijkaanpak om gezondheid en welzijn van inwoners te versterken -
meer lezen: [positieve gezondheid](#)
- beter doelgroepenvervoer: de beste in plaats van de goedkoopste aanbieder
meer lezen: [doelgroepenvervoer](#)
- eigen bijdrage bij WMO-ondersteuning voor mensen die dit kunnen betalen
meer lezen: [eigen bijdragen huishoudelijke hulp](#)
- functie van Huizen van Alles uitbreiden met Bravo! en jongerenwerk
meer lezen: [huis van alles](#)
- behoud Evertshuis als cultuurcentrum
meer lezen: [Evertshuis](#)

Goed onderwijs

Een goede aansluiting van zorg, onderwijs, sport en cultuur is belangrijk. Bravo! Is een initiatief dat zorgt voor die aansluiting. Kinderen moeten snel hulp kunnen krijgen als ze op school problemen hebben. Scholen moeten prettige en gezonde leerplekken zijn voor kinderen. Schoolgebouwen moeten goed zijn geventileerd en een groene omgeving bieden. Wij willen ons hard maken voor integrale kindcentra en aanbod van voortgezet onderwijs in onze gemeente.

- versterking schoolmaatschappelijk werk
meer lezen: [preventieve werking van sociaal werk](#)
- versterking Bravo! als schakel tussen school, sport en cultuur
meer lezen: [Bravo!](#)
- elk kind verdient voldoende buitenruimte en een groene schooltuin
meer lezen: [de schooltuin](#)
- goede ventilatie voor een gezonde leeromgeving -
meer lezen: [frisse scholen - programma van eisen](#)
- vestiging van een (dependance van een) middelbare school
meer lezen: [technohub duurzaam](#)
- vorming van integrale kindcentra
meer lezen: [samenwerken aan een IKC](#)
- vergroten verkeersveiligheid bij scholen
meer lezen: [op de fiets naar school](#)

Ongelijkheid verminderen

Iedereen moet mee kunnen doen. Zover zijn we nog niet. Hoe zorgen we ervoor dat iedereen kan sporten ongeacht de beperking die iemand heeft? Hoe zorgen we ervoor dat alle kinderen toegang tot cultuur, sport en muziek hebben? Hoe voorkomen we dat mensen uitgesloten worden op grond van afkomst of geaardheid? Om dat te realiseren, is nog steeds veel nodig. Van het verwijderen van fysieke en financiële drempels tot het geven van voorlichting. Voor kinderen is de mogelijkheid om voluit aan de samenleving deel te nemen, extra belangrijk. We willen meer aandacht voor de positie van mantelzorgers, vooral in de situaties waar zij de (enige) verbinding tussen individu en de rest van de samenleving zijn.

- opstellen van een inclusieagenda
meer lezen: [handreiking lokale inclusie](#)
- toegankelijk maken van alle gemeentelijke gebouwen en openbare ruimte
meer lezen: [richtlijn toegankelijkheid](#)
- oproep tot gebruik van begrijpelijke taal zeker in gemeentelijke informatievoorziening
meer lezen: [duidelijke taal voor inwoners en ondernemers](#)
- ondersteuning voor mantelzorgers
meer lezen: [mantelzorgers ondersteunen](#)
- verbetering van de woon- en leefomstandigheden van arbeidsmigranten
meer lezen: [geen tweederangsburgers](#)
- actieve promotie van het meldpunt Inclusie en Discriminatiebestrijding
meer lezen: [meldpunt iDb](#)
- voldoende woonruimte, taalonderwijs en ondersteuning richting werk voor statushouders
meer lezen: [handreiking opvang, huisvesting en inburgering](#)

6 SCHOON WATER
EN SANITAIR

Goed (drink)water

Nederland is gezegend met een goede drinkwatervoorziening en ook hebben we over het algemeen een goede riolering en waterzuivering. Dat wil niet zeggen dat er op het gebied van met name water geen problemen zijn. De kwaliteit van het drinkwater staat regelmatig onder druk door chemicaliën zoals olie, medicijnen, hormoonresten, resten van bestrijdingsmiddelen en microplastics. De gemeente is verantwoordelijk voor de bescherming van waterbronnen.

- gebruik van “grijs” water in nieuwbouwhuizen of gescheiden urineopvang
meer lezen: [grijs water](#)
- voorkomen van medicijnresten en bestrijdingsmiddelen in drinkwater
meer lezen: [bestrijdingsmiddelen in drinkwaterbronnen](#)
- bevorderen groene daken en opvang van regenwater
meer lezen: [regenwateropvang groen dak](#)
- ontlasten rioolstelsel door aanleg van meer groen (‘ontharding’)
meer lezen: [gevolgen extreme regenwaterval op riool](#)

Betaalbare en duurzame energie

Het klimaatprobleem vraagt om onmiddellijke actie, willen we de opwarming van de aarde een halt kunnen toeroepen, koraalriffen kunnen behouden en bosbranden en overstromingen kunnen beperken. Het goede nieuws is dat energie uit zon en wind op de meeste plaatsen in de wereld goedkoper is dan energie uit fossiele bronnen. Daarom willen we een snelle energietransitie: 65% CO₂ reductie in 2030. In 2030 moet iedereen toegang hebben tot betaalbare, betrouwbare en duurzame energie. GroenLinks wil dit uitsluitend halen uit natuurlijke bronnen als wind, zon, bodem en water.

- lokaal eigendom van lokaal opgewekte energie
meer lezen: [handreiking lokaal eigendom](#)
- bevorderen energiebesparing
meer lezen: [slimme elektriciteitsnetten](#) en [energie besparen](#)
- bindende afspraken met woningbouwcorporaties om bestaande woningen te isoleren
meer lezen: [handreiking prestatieafspraken](#)
- geluidsarme windmolens in RES-zoekgebieden, indien geschikt
meer lezen: [grote en stille molens](#)
- versnelling warmtetransitie: concrete doelen voor 2025, 2030 en 2035
meer lezen: [zonnewarmtenet](#)

Eerlijk werk en economische groei

Werken aan een gezonde samenleving en een leefbare planeet vraagt een omslag in het denken over economie en werkgelegenheid. Echte economische groei krijg je pas als bedrijven zorgen dat ze schoon produceren en mensen eerlijk belonen. Wij kunnen ze daar een handje bij helpen door minder weg te gooien, meer te repareren en producten her te gebruiken. De komende jaren gaat er veel veranderen in de economie. Beroepen verdwijnen en bedrijven kunnen failliet gaan. Er komen nieuwe activiteiten voor in de plaats, maar dat duurt even. Die overgang brengt onzekerheid met zich mee. GroenLinks wil voorkomen dat de uitkeringsinstantie vrijwilligerswerk oplegt aan uitkeringsgerechtigden. Daarmee veranderen zij vrijwilligerswerk van karakter.

- buurt-klusbedrijven in de kernen om de woon- en leefomgeving prettig te houden
meer lezen: [klussen in de buurt](#)
- initiatieven om lokaal biologisch voedsel te produceren worden ondersteund
meer lezen: [kringlooplandbouw maakt de cirkel rond](#)
- betere toegankelijkheid van uitkerings- en arbeidsmarktinstancies
meer lezen: [de burger verdient beter - nationale ombudsman](#)
- de uitkeringsinstantie handelt vanuit vertrouwen en ondersteuning
meer lezen: [werken op basis van vertrouwen](#)
- experimenteren met vormen van participatie-inkomen
meer lezen: [participatie-inkomen](#)

Industrie, innovatie en infrastructuur

Vanuit het verleden is Bodegraven-Reeuwijk een gemeente met veel agrarische bedrijven en het heeft een gunstige ligging voor logistieke bedrijven. Onze grond is kostbaar. Dat betekent dat we goed moeten afwegen waarvoor we onze grond gaan gebruiken. GroenLinks wil meer grond voor natuur en woningbouw en minder voor grote pakhuizen. Dat betekent dat we een andere bedrijvenstructuur willen: meer bedrijven die circulair produceren en minder bedrijven die de natuur belasten. Die bedrijven bieden goede werkgelegenheid.

- bedrijven die willen uitbreiden of zich hier willen vestigen moeten voldoen aan keurmerk Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO)
meer lezen: [keurmerk MVO](#) en [klimaatleerprogramma](#)
- fietsroutes worden uitgebreid met snelfietspaden
meer lezen: [snelfietsroutes in Zuid-Holland](#)
- geen uitbreiding van het autowegennet en bedrijventerreinen
meer lezen: [bomen kappen voor meer asfalt is heilloze weg](#)
- er komt een plan voor een infrastructuur voor laadpalen en deelauto's
meer lezen: [visie op laadinfrastructuur](#)
- het centrum van Bodegraven wordt autoluw
meer lezen: [autoluw - voorbeeld Goes](#)
- de regels voor verkeer over wegen met lengte- en breedtebeperking worden strenger gehandhaafd
meer lezen: [handhaving door en voor gemeenten](#)
- plaatsing van een geluidsscherm aan de zuidkant van de A12 bij Waarder

Duurzame dorpen en wijken

Bewoners willen meer te zeggen hebben over de eigen woonomgeving. Een prettige, leefbare buurt maak je immers samen? GroenLinks wil meer mogelijkheden bieden voor inwoners om hun eigen oplossingen te zoeken, zoals bij de inrichting van de wijk en de omschakeling naar schone energie. Als zaken in samenhang aangepakt kunnen worden, moet dat ook gebeuren. Het verminderen van parkeer- en afvaloverlast gaat goed samen met het vergroenen van dorpen en buurten.

- actuele dorpsvisies vormen de basis voor de ontwikkeling van de dorpen
meer lezen: [voorbeeld Nieuwerbrug](#)
- brede wijk- en dorpsoverleggen om draagvlak en samenwerking te bevorderen
meer lezen: [buurtkracht](#)
- betere bereikbaarheid van alle kernen met openbaar vervoer
meer lezen: [vitale kernen in vitale netwerken](#)
- grotere fietsveiligheid, zoals bij rotondes bij N11 en A12
meer lezen: [modelaanpak veilig fietsen](#)
- meer sociale en goedkope huurwoningen, betaalbare starterswoningen en ruimte voor woonwagenbewoners
meer lezen: [betaalbare starterswoningen](#)
- groen en water binnen de woongebieden integreren, liefst gecombineerd andere functies, bijvoorbeeld met voedselproductie
meer lezen: [voedselapotheek](#)
- versterking natuurlijk en cultureel erfgoed en boerderijlinten
meer lezen: [erfgoed in ruimtelijk beleid](#)

Verantwoorde consumptie en productie

Straks bestaat afval niet meer en spreken we alleen over hergebruik van grondstoffen. Voor het zover is, moet er veel gebeuren. Dat betekent dat de in- een aankoop van producten veel meer aandacht moet krijgen evenals de productie ervan. Uiteindelijk willen we een economie waarin geen afval meer bestaat. De gemeente heeft een voorbeeldrol voor wat betreft inkoop van producten en diensten. Daarom heeft zij zich verbonden aan het Nationaal Plan Maatschappelijk Verantwoorde Inkoop. Actief meedoen als Fairtrade-gemeente is daarbij vanzelfsprekend.

- het afvalbrengstation blijft in de gemeente -
meer lezen: [milieustraten en circulaire economie](#)
- de gemeente informeert en stimuleert de inwoners om de afvalproductie te beperken via vermindering van de afvalstroom, recycling en hergebruik
meer lezen: [zo kun je afval voorkomen](#)
- de gemeente informeert inwoners over de resultaten van de inkoop van goederen en diensten
meer lezen: [maatschappelijk verantwoord inkopen](#)
- repaircafé's, herstelbedrijven en 2e handswinkels worden gefaciliteerd
meer lezen: [weggooien?](#)
- er komt een duurzaamheidscentrum naast het afvalbrengstation
meer lezen: [gezonde en duurzame leefstijl](#)

Klimaatactie

We moeten steeds meer rekening houden met de verandering van ons klimaat. Hitte, droogte en overstromingen eisen een andere inrichting van onze omgeving. Dat betekent: geen woonwijken op plaatsen waar het watersysteem dat niet toelaat, vernatting van de veenweiden, afkoppelen van regenwaterafvoer van het riool, wijken met voldoende groen en water en zorgen voor voldoende sponswerking van de bodem om wateroverlast tegen te gaan. De gemeente moet krachtig inzetten op duurzame energie. Zon, wind en bodem zijn belangrijk, maar het is ook nodig om energie uit water te halen (aquathermie). In het buitengebied is een verandering van de landbouw nodig naar een landbouw die water en natuur niet meer belast.

- tegengaan van bodemdaling door aan te dringen op ander peilbeheer
meer lezen: [regiodeal bodemdaling](#) en [stop bodemdaling](#)
- herstel van biodiversiteit en natuurwaarden
meer lezen: [deltaplan biodiversiteit herstel](#)
- vergroening van wijken door aanplanten van bomen en struiken
meer lezen: [groen loont voor de wijk](#) en [steenbreek](#)
- (her)aanleg van geriefbosjes en subsidie voor aanleg hoogstam boomgaarden
meer lezen: [robuuste en klimaatslimme landschapselementen](#)
- steunen van initiatieven om natuurinclusief te boeren
meer lezen: [hortus populus](#) en [actieplan duurzame landbouw](#)

Meer water, meer natuur

We zijn een waterrijke gemeente met sloten, vaarten, plassen en een rivier. De kwaliteit van dit water staat onder druk door overbemesting, zwerfafval, microplastics en het binnenlaten van vreemd (vervuild) water in de polders en plassen. Ook vogelmest en veengrond dragen bij aan een slechte waterkwaliteit. De blauwalg is een vrijwel jaarlijks terugkerend probleem. Om de waterkwaliteit te beschermen en de biodiversiteit te herstellen zijn zowel op het land als in en onder water maatregelen nodig.

- aanplant van riet om het water te zuiveren
meer lezen: [waterzuivering met planten](#)
- geen nieuwbouw in het plassen gebied
- bestrijding van soorten die hier van oorsprong niet voorkomen, zoals rivierkreeft
meer lezen [bestrijding schadelijke exoten](#)
- vaarvergunningen beprizen op basis van vervuiling; 100% elektrisch varen in 2030
meer lezen: [de vervuiler betaalt](#)
- inlaatwater voor de plassen moet eerst worden gezuiverd indien nodig
meer lezen: [kansen waterkwaliteit Reeuwijkse Plassen](#)

15 LEVEN OP
HET LAND

Zuinig omgaan met grond

De grond in Bodegraven-Reeuwijk is kostbaar. Door zijn ligging en natuur is Bodegraven-Reeuwijk aantrekkelijk voor woningzoekenden, bedrijven en recreanten. Voor wat en wie willen en kunnen we ruimte maken? Willen we bouwen voor de mensen die wachten op een woning, kunnen we de natuur meer ruimte geven of moeten juist bedrijven een kans krijgen? En wat betekenen de energietransitie en de bodemdaling voor de inrichting van onze dorpen en omgeving? Wij willen deze vragen beantwoorden samen met inwoners en andere partijen die hierover wat te zeggen hebben, zoals het waterschap en de provincie. Onze inzet daarbij is het behoud van de huidige contouren en uitbreiding van de natuur.

- natuurinclusief bouwen, eventueel wat hoger en binnen bestaande contouren
meer lezen: [natuurinclusieve gebiedsontwikkeling](#)
- naar natuurinclusieve landbouw
meer lezen: [wat is natuurinclusief boeren?](#)
- duurzaamheidsopgave voor bedrijven en bedrijventerreinen
meer lezen: [samenwerken aan groenblauwe bedrijventerreinen](#)
- innemen van grondposities door de gemeente om speculatie tegen te gaan
meer lezen: [grondaankopen-van-gemeenten kelderen](#)
- herstel van bodemkwaliteit
meer lezen: [de bodem bereikt?](#)

Goed bestuur

Hoe belangrijk goed bestuur is, hebben we de afgelopen tijd gezien bij de toeslagenaffaire. Als het goed gaat merk je weinig, maar als het mis gaat des te meer. Vaak is een gebrek aan openheid de oorzaak van de ellende, zoals hier met de huisvesting van arbeidsmigranten. Ook is het belangrijk dat inwoners in een vroeg stadium mee kunnen praten en mee kunnen beslissen over zaken die hen aangaan. Het gemeentebestuur moet ervoor zorgen dat iedereen op tijd op de hoogte is van plannen en in staat wordt gesteld mee te praten en mee te beslissen.

- open en tijdige communicatie door de gemeente
meer lezen: [voorbeelden toegankelijke communicatie gemeente](#)
- versterking participatie bij voorbereiding en evaluatie van plannen
meer lezen: [citizenslab: burgerparticipatie](#) en [burgerfora](#)
- burgerinitiatieven worden laagdrempelig en op maat gefaciliteerd en eventueel gesubsidieerd
meer lezen: [GoudApot](#)
- inwoners krijgen het recht taken van de gemeente over te nemen, het uitdaagrecht
meer lezen: [participatie en uitdaagrecht](#)
- verbetering van de verantwoording door de gemeente
meer lezen: [benutten van ervaringskennis van inwoners](#)
- versterking van de handhaving zoals bij verkeer op smalle lokale wegen met name in kernen met een 30 km-limiet, afvaldumping, bewoning en energie-inspanningen van bedrijven
meer lezen: [versterking toezicht en handhaving](#)

Samenwerking

Bodegraven-Reeuwijk is op bijna alle terreinen aangewezen op samenwerking met andere gemeenten en partijen, zoals wijkoverleggen, energiecoöperaties, stichtingen, bedrijven koepels, platforms, burgerinitiatieven enzovoort. Hierdoor kunnen kennis, technologie en financiële middelen worden gebundeld. Dan kun je beter of sneller het gestelde doel bereiken. GroenLinks pleit ervoor om intensief en structureel samen te werken met inwoners, maatschappelijke organisaties en het bedrijfsleven. Ook vinden we het belangrijk om samen met andere gemeenten en organisaties uit het Groene Hart tegenwicht te bieden aan de grote steden om zo te zorgen voor een open landschap, natuurlijke omgeving, rust en ruimte.

- actieve rol van de gemeente in samenwerkingsverbanden die in het Groene Hart belangen van openheid van het landschap, natuur/rust en stilte bewaken
meer lezen: [bestuurlijk platform Groene Hart](#)
- actieve samenwerking zoeken om grote thema's zoals leefbaarheid, energietransitie, veiligheid, armoedebeleid en welbevinden aan te pakken
meer lezen: [belangrijke thema's voor samenwerking](#)
- inzetten op openbare,- publiek-private en maatschappelijke partnerschappen om de leefbaarheid van woongebieden, de energietransitie en veiligheid en welbevinden te bevorderen
meer lezen: [samenwerken aan vitale buurten](#)
- samenwerking met andere gemeenten in de regio vanuit een eigen onafhankelijke positie als zelfstandige gemeente
meer lezen: [opschalen van gemeenten: de grens is bereikt](#)